

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 3.— Núm. 121.— Diumenge 30 de Novembre de 1902.

LO QUE VOLÈM

«Volèm la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volèm Corts catalanes, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organissació interior de nostra terra: volèm que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instancia ls plets y casos: volèm ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsose presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Lo decret d'en Romanones

Després d'un seguit d'anys de vexació y d'injustícias que no han servit per altra cosa que pera fer més patent el divorci entre Catalunya y ls governs de l'Estat espanyol, l'etzegallada del Ministre d'Instrucció pública no podia venir més a temps pera ferir en lo més viu los sentiments de tots los catalans.

A horas d'ara, l'hipòcrita Romanones, que vingué a Catalunya a presidir l'enterro del nostre gran poeta nacional, s'haurá pogut convencer de qu'és inútil atentar contra la vida d'un poble quan aquest té enteresa y energias pera ferse superior a tots los despotismes. L'indignació unánim y sorollosa que la prohibició del català en l'ensenyansa del catecisme ha produït arreu de la nostra terra, demostra mellor que tots los arguments empleats fins ara, que aquí hi viu una rassa capassa pera las funcions de govern, y digna, sí, ben digna de gaudir de la més completa autonomia.

Veusquí l'únich efecte que ha conseguit lo ministre ab sa disposició tan injusta com inoportuna y contraria als més elementals principis de la pedagogia. Perque, pensar que'l petulant real decret s'acatará y's complirà, potser haurá passat pel cervell neulit de l'orgullós comte, però ni ara ni may podrà lograse, per més que s'intenti y per esforços que's realisín.

No, aquest real decret quin cumpliment seria la tací més ignominiosa pera la nostra Pàtria, ha d'assenyalar una nova era dintre del moviment sempre progressiu envers las nostras suspiradas reivindicacions. D'avuy endevant, lo desitj, l'afany, la preocupació constant de tots los catalans de cor, ha d'esser procurar l'implantació d'estudis, càtedras y escoles ahont la llengua de la terra hi regni ab tot lo seu esplendor, no permetentse l'ensenyansa en altre idioma o dialecte.

No estèm conformes en que la disposició ministerial que comentèm és una befa al sentit comú? No considerèm tots a l'una que és qüestió de dignitat y de decencia respondre a las continuas provocacions dels polítics farsants, ignorants y pretençosos? No estèm convençuts de que l'ensenyansa valentse del castellà com de qualsevol altra llengua forastera y desconeguda, no fa més que torturar l'enteniment dels noys, malgastar los esforços de sa tendra inteligencia, y al cap y a la fi, inutilisarlos pera aprendre res de profit, convertintlos en veritables màquines de recitar?... Donchs acabem d'una vegada ab tant abús. Mostrémnos no sols coratjosos y dignes, sino ben disposats a la defensa de las generacions que'ns han de succeir y seran continuadores de la nostra, preparantlas y enrobustintlas mellor que no ho estèm nosaltres, pera que pugan sostenir la lluita honrosissima contra la tirania, si és que allavors no ha arribat encara l'hora de que'l sol esplendorós de la llibertat llueixi per Catalunya.

Aquesta al nostre entendre és la tasca que deu emprendre tot seguit; mereix l'única contesta que ha de mereix l'ridicel Real decret d'en Romanones; aquesta és la mellor manera de demostrar a la genteta del país, presumida y ignorant com ella sola, de lo que som capassos los catalans, que sense escoles, ni ensenyansa oficial, ni protecció de ningú, ni ab l'esfor individual y particular, hem lograt tindre en totas las càtedras del coneixement humà, en literatura, en ciencias, en natura propia y ben característica.

Y que això's farà, no'n tenim cap dubte. A la protesta de paraula tan robustament manifestada aqueus darrers dies, seguirá la protesta del fet y neixerán a Catalunya las escoles catalanas que no havem tingut fins ara, escoles qu'escamparán y purificarán lo nostre llenguatge, tornantli l'explendor de sos mellors temps.

Agrahimoshi, donchs, al ministre Romanones y a l'inspector Tejero, la seva graciosa pensada... L'arbitrariedad y l'despotisme constitueixen la mellor empena pera lograr ben aviat lo triomf de las causas justas.

Un dia'l mestre de referencia necessitava no sé quin específich y, tot donantli ls quartos, encarregá a un noy que'l anés a buscar a la botica más próxima.

Ecce "Bota-fuegos"

Que vos fassi'l seu retrato? Lo conech com al pa que'm menjó, però hi han sers que son indefinibles.

Quan tot just covava la barrabassada qu'ha mogut tan sorollós terribastall, vaig tenir ocasió de ferli avinent que no era pas aquesta la dresera que l'havia de conduir al seu somni daurat, a l'ascens que l'obsessiona; mes va voler tirar endevant y ara l'infelís se troba enfangat fins al coll y ni sisquera gosa sortir de casa perque, segons propia confessió, sent las passigollas d'un corconet que sense com va ni com costa se li ha clavat al bell mitj de la conciencia.

¡Pobre Geni! Cregueu qu'ell no'n volia fer pas tant; puig se creya que infant lo gos del catalanisme devant del ministre d'Instrucció pública y donantli fins lo bon consell de trasladar tots los mestres catalans a Castella perque aquí cada escola era un foc de separatismo; no passaria de ser un medi pera ferli avinent que aquí tenia una perla amagada dins las conchas d'un Inspector.

Si'l coneguessiu vos faria llástima. Es casi vell, prim, petitó, moreno, de cara arrugada, mostatxo retallat, pòmuls surtits y uns ulls de pussa que's perden en l'abim de llurs concavitats.

Vesteix a diari jaqué ribetejat ab trenzilla de cotó, justillo mostrejat, pantalons curts y corbata feta de punt de mitja ab los colores de la nació.

En dias normals, se'l trobava totas las tardes, passejant per lo trós de ponent de la Rambla de Sant Joan o prenent lo sol pel passeig de Santa Clara.

Ara fa vuit dias que no se'l veu en forat ni en finestra: sembla que la terra se l'hagi dragat.

Jo l'anyoro. De tant en tant m'hi ajuntava y parlavam, com és natural, de cosas d'ensenyansa y's comprenia que l'home té una vaga idea de lo que feyan los mestres quan ell anava a estudi y si no li haguessin tret del cap ho volia resucitar, puig ho trobava molt superior. ¡Está clar; com que no s'ha pres la molestia de saludar sisquera lo que avuy recomanan los mestres de la Pedagogia!

Sobre tot lo seu punt fort és la Doctrina y Historia Sagrada. ¡Manoy com s'hi esplaya en tocanli'l botel!

«El Diluvio universal... la emancipación del hijo de Dios... el Cielo... todo eso son paparruchas que ninguna falta nos hacen ni hay para qué explicar a los niños.»

Un dia m'explicava que l'Habilitado no volia pagar uns dias d'habera una filla que té d'interina en un poblet d'Aragó, y m digué que pensava recorre a la superioritat pera que obligués a n'aqueli perro a que satisfés la nómina, però... tenia certs duptes y... que li fés un borrador perque en qüestions administrativas no hi entenia pilota; «si se tratase de un tema de Teología, ya veria usted cuár pronto les ponía los puntos sobre las íes.»

Per éll lo prototipo del mestre, lo que's pot posar com a model devant de tots los demés de Catalunya y fins d'Espanya, és un andalús que exerceix lo càrrech en una ciutat vebina, de quinas qualitats intelctuals no'n dubtém pas gens, però que degut a

son desconeixement del català no ha pogut realisar l'assistencia de sa decaiguda escola y de quin se conta una sabrosissima anèdota que posa de relleu lo que seria l'ensenyansa a las escoles públicas a Catalunya si'l fatuo d'en Romanones persisteix en sa beneyta presumpció de mantindre en tot vigor lo decret proibint l'ensenyansa en català.

Un dia'l mestre de referencia necessitava no sé quin específich y, tot donantli ls quartos, encarregá a un noy que'l anés a buscar a la botica más próxima.

Lo noy sorti corrents y veient obrerta al costat d'estudi una botiga d'expandenyer, s'hi ficá, demanant tot seguit lo que li fou encarregat. Clar está; no'n tenia.

Entrá després a casa un betas y fils que hi ha dos o tres portas més avall y tampoch no trobá.

Repetí l'operació en totas las botigas y botiguetas de l'entorn y.... res, tot era inútil.

Cansat de passejarse, torná'l noy a estudi y tot esbufagant contá al senyor mestre que no n'havia trobat en lloch, quin tot extranyat li preguntá ahont havia anat; mes com no l'entenia és posá rabiós y li cridá:

—Pero, ¡animal! (textual) ¿No sabes la botica de X?

CARLES VIOLA.

MÉS AGRAVIS

Cada cop que'l poble català és víctima d'una vexació per part del govern d'Espanya, en la que se'ns despulla de las nostras llibertats y dels nostres drets com a poble que té sa personalitat, som objecte d'un agravu qu'és la continuació dels molts que d'ensá la nostra unió ab Castella hem anat rebent, mercés a l'hegemonia sempre absorbent y despòtica que aquesta ha exercit demunt de nosaltres. Podem afirmar que l'obra destructora de la personalitat catalana ha anat fent sa via, sempre progressiva, desde'l comens de la bescantada unió aragonesa-castellana. Cal fellejar l'història pera convencens de la veritat d'aquesta asserció.

Anem a relatar tan sols l'inventari de las nostras pèrduas en la centuria passada, fet d'en Pella y Forgas, y en lo qual s'hi veurá que quan se li ha predicat més que may la llibertat al nostre poble, ha sigut quan precisament més li han arrebbassada los falsos apòstols d'aquella.

«En 1812 desapareixen las Audiencias gubernativas, venen las Diputaciones provinciales, se proclama'l principi de que «unos mismos códigos regirán en toda la monarquía;» queda establerta l'uniformitat gubernamental, és a dir, del poder executiu; s'intenta ja l'unitat económica, y's decreta la de procediments judiciales. En quant a l'ensenyansa, los legisladors de Cádiz prevenen ja que'l plan de ensenyansa será uniforme en tota Espanya.

Pels anys 1820 y 1882 conservava encara Catalunya dintre del nou sistema de Diputacions provinciales, la Diputació única. La Diputació única, cal preguntar als uniformistas d'avuy, ¿fou cap atentat contra l'unitat d'Espanya? Al reclamarla avuy, ¿demaneu alguna cosa estranya o molt antiga? En 1820 y 1822 se tractá de destruírla però no s'hi arribá encara.

En 1822 és la publicació del Còdich penal. Perdèm lo Dret penal català.

En 1825 s'organisa l'ensenyansa primaria y s'introdueix l'idioma castellà en las escoles.

En 1829 se publicá'l Còdich de Comers espanyol: ab això perdèm nostre famós *Libre del Consulat de Mar* y la lligislació mercantil catalana.

En 30 de Novembre de 1833, comensament dels anys negres y terribles de la guerra civil, Catalunya, de la qual ningú's recorda, ni carlins ni

cristinos, és esquarterada en quatre provincias: Perdèm la Diputació única.

En l'any següent 1834, s'estableix a Madrid lo que en otras nacions se'n diu Tribunal de Casació y aquí, ab l'infior espanyola, *Tribunal Supremo de Justicia* (quan Tribunal Suprem no hi ha més que'l de Déu). Desde allavors los plets ja no's fallan definitivament a Catalunya, sino a Madrid.

En 1837 s'encunyan en la Seca de Barcelona las darreres monedas autonómicas de Catalunya. Portan l'escut del Principat y l'inscripció *Principado de Cataluña*. Desapareix lo signe més important de la personalitat de nostra terra.

En R. D. de 13 d'Octubre de 1843 s'igualá la bandera de tots los còssos y instituts de l'exèrcit, l'armada y la milicia nacional; fins allavors l'exèrcit espanyol no'n tenia de bandera nacional.

En lo mateix any 1843 creá'l govern la comissió de Còdichs, principalment pera unificar totas las lligislacions de la Peninsula.

Dos cops fatals reb l'autonomia de Catalunya l'any 1845. Lo general Concha estableix *las quintas*, y per la lley de Presupostos de 23 de Maig desapareix l'organissació especial económica de Catalunya del *catastro* y's decreta la contribució de consums.

En 1855 se publica la Lley de Enjudiciament civil catalana y vé a donar més atribucions al Tribunal Suprem de Madrid y tot això extralimitante de las facultats concedidas per las Corts.

1862. Es l'any en que sense protesta se decreta, ab la lley del Notariat (art. 25), que las escripturas totas se redactaran en llengua castellana. Los catalans no poden fer testament, aquest acte solemníssim en lo traspás de la vida y al dirigir-se a sa familia; en sa llengua propia. ¿Qui protestá a Catalunya?

1863. Comensa a regir la lley hipotecaria que trastorná nostra lligislació civil.

En 15 de Janer de 1867 lo ministre de la Governació, en vista de que's presentavan a la censura, obras dramáticas «escritas en diferentes dialectos, y considerando que esta novedad ha de contribuir forzosamente a fomentar el espíritu autonomista de las mismas», disposá que no s'admetessin a la censura obras escritas en «cualquiera de los dialectos de las provincias de España.» Això fou derogat per la Revolució de 1868.

1874. Lo Banch de Barcelona ha de retirar sos bitllets; és una altra senyal d'autonomia económica que's destrueix ab lo Decret Lley del 19 de Mars, firmat pel ministre d'Hisenda Echegaray, que ordena la circulació fiduciaria única y que centralisa en lo Banch d'Espanya. Aquesta disposició després s'enllassa ab las de recullida de la moneda catalana y la supressió de la Seca de Barcelona, dictada aquesta en 24 de mars de 1881.

Acabem l'inventari ab la promulgació del desgraciat Còdich Civil espanyol en 1889 y la lley de 1882 y'l Real Decret de 16 de Juliol de 1892, que subdividiren la personalitat de Catalunya en l'ordre judicial-penal, que's conservava en una sola Audiencia, en varias petitas Audiencias provinciales.

Sembla que a l'acabar de llegir aquest inventari Catalunya ja no té res més per perdre; però la disposició gubernativa suara donada *prohibint l'ensenyansa del Catecisme en nostra propia llengua*, nos diu que sí, que encara ls enemichs de sempre poden atentar contra ls drets més íntims de la nostra persona, no ja colectiva, sino individual, renunciat a manifestar los nostres més dolcos sentiments en la llengua dels nostres pares.

Y devant de tots aqueus agravis qu'és lo que ha fet lo poble català? Res; no tenia conciencia de sa personalitat y callava. Enllostat en la política de partits, hi esmersava bona

part de sas energias, sens adonarsen que aquesta no era la seva causa. Avuy, gracias a Déu, se n'ha adonat, y plé de forsas y ab conciencia plena de sa personalitat, treballa pera vindicar aquesta, donantli altre cop nova y ferma vida.

Això és, donchs, lo que justament nos esperansa, de que aquesta vexació, aquest nou agravi, no passará sens protesta ni sens l'acció decidida y empenyada del que lluita en defensa de sos drets y ho sacrifica tot en defensa d'aquests. Va comensar pera Catalunya l'època de la seva reivindicació, com nos ho diu son bell despertar, son renaixement, y això és la mellor esperansa de que aquest darrer agravi será degudament vindicat, com, progressivament y per lley de naturalesa, tots los altres.

Inflament tradicional

Moltas vegadas ho hem dit que'ls vicis que corsecan l'Estat espanyol, són tan antichs y están tan arrelats que no tenen cura; però entre aqueus vicis cap n'hi ha que pugua compararse a l'inflament tradicional de que ha vingut donant mostrás, y que perdura y perdurarà malgrat se trobi, com succeeix avuy, en un llástimos periode d'enfonzament y de decadencia.

L'orgull, la superbia, lo despreci a lo que no sia propi del poble que per desgracia d'Espanya exerceix l'hegemonia en son govern, són característichs de tots los temps. Per això, sens dubte, lo pás d'aquest poble per totas las terras ahont s'ha deixat sentir la seva acció, ha sigut lo pás del despotisme, etern sembrador d'odis y de rancunias, d'ofensas y de desgavells, que han acabat ben sovint en aconceixements sagnants y tràgichs.

Qui'n vulga una prova més de lo que diem, ne tindrà prou ab llegir lo real decret d'en Romanones, prohibint l'ensenyansa del catecisme en català, un de quins paragrafs diu: «Fuera temerario pensar que si educamos a la generación de hoy no enseñándole los principios fundamentales de la religión en castellano, en el idioma de Cervantes, en el que nos sirvió en el Nuevo Mundo para propagar nuestra fe y NUESTRA CIVILIZACION, tendremos mañana ciudadanos unidos por la fraternidad, amantes de la patria y capaces de servirla y de engrandecerla.»

No'ns entretindrem en senyalar la incongruencia y falta de lògica de las afirmacions d'aquets ministre tan coix de còs com de cervell, puig que ni'l seu decret ni ell pagan lo tret. Lo únich que farem és oposar al seu text, un paragraf del discurs que pronuncí'l 26 del passat Octubre, lo vis-president de la República Argentina, Doctor Roca, ab motiu d'inaugurarselas obras del Port de Rosario. Deya en aquella ocasió l'ilustre personatge que aviat será nostre hoste:

«Decididamente, los genios y hadas que rodearon la cuna de la República de Washington, no fueron los mismos que presidieron el advenimiento de las democracias sudamericanas. Los fieros conquistadores cubiertos de hierro, que pisaron esta parte de América con raras acciones en la libertad y el derecho, con fe absoluta en la obra de la fuerza y la violencia, eran muy diferentes de aquellos puritanos que desembarcaron en Plymouth sin otra ambición que la de fundar una nueva sociedad bajo la ley del amor y la igualdad. De ahí que las repúblicas latinas necesitan mayor suma de perseverancia de juicio y energía para lavar su pecado original, asimilarse las virtudes que no heredaron algunos, formar una nueva educación y constituirse definitivamente.»

Y ara'ns volen fer lo favor de dirnos quina classe de *civilización* sigué la que's propagá a América, en castellano, en el idioma de Cervantes? ¡Pobra gent!

ORNAMENTS D'IGLESIA

DE LA
ANTIGA FÀBRICA
de SEDERIAS Y TALLER
de BRODATS
DE
Fills de Miquel Gusi
BARCELONA

Artística pera Salóns
en Bronzo
Bronzo-Or
Plata Santamaría
de la casa

A. y A. Santamaría
BARCELONA

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

La "Joventut Catalanista" tarragonina a Reus

L'excursió que realisà nostre «Joventut» a Reus, lo prop passat diumenge, obtingué, com era d'esperar, un èxit immens que formarà època en los anys del Catalanisme d'aquesta comarca, puig s'estrenyeren ab aytal forsa als llassos de germanor que uneixen als companys de causa d'aquí y de la vehina ciutat, que no duptem en assegurar que la tasca comensada donarà ben aviat abundosos fruits.

Vegis com ressenya aquella visita nostre estimat confrare *Lo Somalant*: «A la una del mitj dia del diumenge prop passat arribaren, procedents de Tarragona, los individus, companys nostres d'idees, que forman la valenta y coratjosa agrupació «Joventut Catalanista». A l'estació's esperaven lo president y un vocal de la «Lliga Catalanista» de nostra ciutat junt ab uns quants individus de nostra primera entitat reussenca, defensora de la causa catalana.

Fortas encaixadas y frases confortadoras se creuaren entre'ls visitants y'ls visitats, fins que, després de las salutacions de rúbrica, se dirigiren tots, formant un numerós estol, que cridava poderosament l'atenció de las personas que transitavan en aquelles horas per nostres carrers, que essent dia de festa, no eran pas pocas, al local de la «Lliga», ahont prengueren café y després visitaren las distintas dependencias de dit lloch social, que trobaren, com són, grans y espayosas, a propòsit com se necessita pera donarhi actes de vera propaganda catalanista. Mes lo que més admiraren, y a lo que més van tributar paraulas d'elogi y de respecte sigué a la Bandera de la Lliga, costejada y construïda per las senyoretas catalanistas de Reus; a sa presencia tots se descubriren, tenint paraulas d'agraïment envers las qui tant bé sapigueren respondre als sentiments de patriotisme teixint ab sas blancas mans de neu una ensenya que té de ser guia y nord de l'entitat que a Reus té de treballar ab dalit y coratge perque, junt ab las demés de Catalunya, pugui arribar ben prompte a assolir las libertats de la Patria Catalana.

Quin goig veure aquella joventut, lo floret de la ciutat vehina, descuberta de cap, saxellant lo cor d'alegria, devant per devant, de la Bandera de la Lliga!

A quarts de tres de la tarde van encaminarse'ls excursionistas junt ab sos acompanyants, que ja havian augmentat en nombre, cap a la preciosa finca que nostre estimat company d'autonomisme En Lluís Quer y Boule posseix a la carretera de Salou. Allí verament causava alegria veure tota aquella joventut, que'ls animava'l mateix sentiment y'ls guiava la mateixa idea, entregarse a l'esbarjo, tan propi en los cors joves, un colp fora de poblat.

Pochs moments abans d'empendre altre vegada la tornada a Reus, l'amich Quer, ab l'amabilitat que'ls caracterisa, nos va sorprendre ab un *lunch* que'ns tenia preparat. Durant lo refrech va regnar la més franca harmonia y al finalisarse, va aixecarse'l

company Nel-lo, president de l'agrupació tarragonina, pera donar mercès de l'obsequi.

En bona veritat, lo valent comde causa estava emocionat de debò; doná en hermosas paraulas las gracias a la Lliga, pels obsequis que aqueixa entitat los hi havia prodigat aixís mateix com a n'en Quer y Boule que ab una caballeritat que'l honra, havia estotjat a l'estol tarragoní que venia a Reus a estrenyer los llassos que'ns uneixen a tots los catalanistas. A l'acabar sa hermosa peroració sigué coronat per una salva d'aplaudiments que duraren bella estona. Acte seguit feu us de la paraula lo president de nostra Lliga pera dir que'ls tarragonins poden enorgullirse d'haver sigut ells los que per primera vegada han allargat la mà als demés companys de la comarca del Camp de Tarragona y acabá brindant per que l'estrenyement dels llassos sigui un fet pera poder arribar més aviat al fi de nostra via.

Un colp s'acabaren los aplausos que coronaren las paraulas d'en Pelleric va aixecarse en Lluís Quer y Boule alegrants d'haver un jorn pogut honrar casa seva las hosts catalanistas, fent vots perque dongui fruits ben sabrosos la visita que'ns fan los companys de Tarragona y oferintse en tot y per tot a tots los companys de causa.

Remarcá lo que l'acte significava acoblant la joventut dels dos pobles fent resaltar la conveniencia de estrenyer los llassos que'ns uneixen a las duas ciutats germanas, Tarragona y Reus que deixant anacronismes que a res portan han que unirse fortament pera cooperar degudament a la gran obra de la consecució de la llibertat de Catalunya.

L'hermós final fou coronat per xardorós picaments de mans y viscas a Catalunya.

Tothom felicitá a l'amich Quer y Boule y aixecantnos de taula vam entonar nostre himne nacional «Los Segadors» al mitj d'un entusiasme indescriptible.

Y emprenent marxa a Reus entram a poblat quan los llums ja estavan encesos.

No volgueren los companys tarragonins haver sigut a Reus sens haver saludat a l'apòstol del Catalanisme, l'Exce'entíssim senyor don Bernat Torroja y Ortega. Després d'estrenyer la ma a tan venerable home y de sentir caure de sa boca, com gota de rosada que's desprèn de l'aromosa flor, paraulas encoratjadoras pera seguir lluytant per las reivindicaciones del catalanisme, passaren a la Lliga ahont reculliren altres amichs, que no havian pogut acompanyarlos en sa excursió durant la tarde, y's dirigiren a l'estació esperant lo tren descendent de Lleyda que tenia de conduirlos a sa ciutat natal.

En lo moment que hi hagué d'espera, l'entusiasme que regná fou gran, més fou superat no obstant, quan a l'arrancar lo tren, ab sos esbufechs de monstre s'enduya enllá, perduts entre la boyrina, mocadors y mocadors que volavan enlayre, y's perdian al lluny los crits de «Visca Catalunya!» qu'eran contestats ab xardor pels catalanistas reusenchs.

Per no incorre en omissions hem deixat de publicar los noms dels ex-

pedicionaris pero no obstant tenim de mentar d'entre ells als senyors Nel-lo, Renau y Lloret, respectivament president y secretari de «Joventut», y director del «Camp de Tarragona».

La vinguda dels tarragonins deixará rastre inesborrable entre'ls companys de la Lliga de Reus. Y quan nosaltres abandonarem l'estació, després d'aquell entusiasme, teniam més fe encara ab lo triomf de nostre causa, y no sabem perque al sentir aquells crits ofegats pel tren nos creyem sentir els crits de joia d'uns pobles que's remouen y'l tirá s'hi oposa.

Ni una paraula hem d'afegir a lo que diu lo confrare reusench. Sols nos resta fer constar, en nom de nostra «Joventut Gatalanista», lo més fondo agrahiment envers la «Lliga Catalanista» de Reus, y molt especialment al seu President senyor Pelleric y al seu benemèrit soci senyor Quer, per las innumbrables atencions que dispensaren als joves tarragonins, atencions qu'esperan retornar ben aviat.

LO CAS MATHEU

Rebregat, atemordit, sense esma pera parlar ni defensarse de la tremenda embestida d'en Cañellas, lo pobre diputat pel Vendrell, aquest Goliath d'anar per casa, nos causa una llástima profunda y sincera. Fins se li ha d'agrahir que per manament dels seus superiors o expontaniament, s'aixegues pera posarse al costat del Comte de Romanones, declarat enemic de la nostra terra. Catalunya defensada per subjectes com Matheu, perdria tota la seva respectabilitat, tot lo seu prestigi, aquesta aureola de cultura y avens que forman avuy lo més estimat del seu patrimoni.

Ha fet molt bé en Matheu a l'adherirse a las paraulas del Ministre de Instrucció pública. Ell, que haurá de contestar dintre de poch al representant de la lley, és natural que tinga la mania d'apendre y de fer ensenyar la llengua castellana; ell, que segons malas veus, tingué tanta part en lo empresonament dels que posaren banderas catalanas a la platja de Sant Salvador, és lògich que's posi sempre al costat dels butxins de Catalunya.

Avant, donchs, impertèrrit Matheu, valent y aixeric com tots los quixots haguts y per haver... Torna a las Corts y arremet altra vegada contra la llengua catalana, que un àngel te protegeix y l'inspira...

¡Es l'àngel del Vendrell que vetlla pel districte!

Comentarios

Nos ab nos

Després de l'article y del solt que publicarem fa quinze dias fent referencia a una memoria que l'inspector de 1.ª ensenyansa d'aquesta provincia havia enviat a Madrid demanant una cosa aixís com lo trasllat a otras regióus de tots los mestres y capellans de Catalunya, no nos va sorprendre poch ni molt lo Decret d'en Romanones prohibint l'ensenyansa del Catecisme en catalá, perque sabem per trista experiència que no més cal indicar un disbarat a la gent de Madrid pera que'l fassin a ulls cluchs.

La disposició d'en Romanones, ha aixecat un crit d'unánima protesta en tot Catalunya, y fins periódichs adictes al govern com lo *Diario de Tarragona*, se han posat en contra de tan arbitraria disposició ministerial. Faltaríam a nostra imparcialitat si no felicitem al confrare per l'article que publicá'l diumenge passat, ben lluny a l'escriurel, que'l seu correligionari Sr. Matheu fés ab motiu d'aquest assumpto, tan mal paper al Congrés.

En cambi, un periódich que no té cap compromís ab lo govern y qu'és d'oposició, no ha dit una paraula contra un Decret injust y vergonyós pera Catalunya. Aquest periódich, cal que's sápigá, és *La Opinión de la Provincia*, portavéu dels quatre conservadors y mitj que'l segueixen; y no solzament no ha protestat, sino que en lo seu número del dimars suprímí de la secció telegráfica tot lo que's referia al debat hagut en lo Congrés sobre la prohibició d'ensenyar lo Catecisme en catalá. Aquest descuit al retallar del *Noticiero* ls telegramas de Madrid, no pot ésser més deliberat y demostra una vegada més que la gent de *La Opinión* són uns catalans descastats, que aytal de surar ells per la protecció dels de Madrid, los té completament sens cuidado tot lo que pugui perjudicar moral y materialment a la nostra estimada terra.

Ni que'ls aconsellés lo seu més mortal enemic, no ho farien millor pera ac-

bar d'ensorrarse. Examinin lo que fôu abans lo partit conservador tarragoní y lo qu'és avuy, y veuran que ni sombra és de lo que era, lo mateix en homes que en procediments. Reduïts a quatre senyors particulars, divorciats de las clases acomodadas y del clero, que eran los puntals més fermes del partit, no saben més que fer política petita, esperant tot del poder central y dels encasillados. Del país, de ferse simpátichs al poble, no se n'han cuidat may, y aixís s'explica que no tinguin qu'ls escolti ni'ls cregui.

Aquesta linia de conducta, tan poch hábil pera no donarli un altre nom més gráfich, ja la trobaran los conservadors en las primeras eleccions que vindrá, y allavors podria donarse'l cas que ho paguin justos per pecadors.

Los madrilenys pintats per ells mateixos

L'Eusebi Blasco, aquell escriptor tan genuïnament espanyol, desde que va estar a punt de plegar de velas, tot ho véu negre. Vegin lo que escrivia fa poch dias en *l'Heraldo*:

«A todas las horas que da reloj, desde las doce de la noche hasta que amanece, están las calles céntricas llenas de vagos, trasnochadores, juerguistas; los estanques, abiertos; las tabernas y colmados, llenos de gente que bebe, canta y escandaliza. Cualquiera puede entrar, como Gavilanes, en domicilio ajeno, y matar a una mujer y reirse de la justicia. No está seguro en su pescante el cochero que cumple con su obligación; allí vendrán tres señoritos borrachos a darle un golpe mortal, sin que intervenga ningún agente; se hará la denuncia consiguiente, y no le harán caso, el cochero se morirá... ¡tal día hará un año! ¿Y es esta la capital, la corte, el centro intelectual de la nación?»

No; esto es sencillamente un infierno, una ciudad entregada a sí misma, un pueblo sin autoridades, y al paso que vamos lo mejor será encastillarse. Donde cada ciudadano tiene el derecho de llevar encima una navaja ó un revólver, no hay civilización. Antaño, el español llevaba al cinto espada, daga ó puñal, pistolas de arzón... Ahora sucede lo mismo: las armas son más cortas, pero el estado de barbarie continúa. No puede suceder sino lo que sucede. El hombre español y madrileño no tiene más ley que su cuchillo.»

Si aixó que diu en Blasco ho arribem a dir nosaltres... nos apedregan.

Vaja, si aquesta classe de gent que no té més lley que *que su cuchillo*, nos ha de portar la regeneració... ja cal que'ns asentem: n'hi ha pera molts anys.

CARITAT

Actualment si un té crèdits per cobrar de la Diputació, té que sufrir un Calvari per obtenir lo qu'és ben seu, y aixís y tot, las més de las vegadas, pert lo viatge tontament, puja las escalas d'aquella casa y las de casa'ls seus amichs y coneguts que considera infayents per agotar tots los medis, y se'n torna a casa seva sense haver cobrat un ral, y si alguna vegada logra algun quarto, o carta de pago d'algun poble, ell sab a costa de quants y quina classe d'afanys. Si algun empleat careix de recursos per las sevas més apremiants necessitats y vol cobrar las mensualitats que li deuen, sols ell sab de quins medis s'ha de valdre, los apuros qu'hi passa, y si li costa o no algun trós de pell.

Donchs si no tenim hospitals, hospicis, ni manicomis; si la casa de beneficència és un centre de fam y miseria, de degeneració y escarni del desgraciad; si tenim pocas carreteras y dolentas, casi intranzitables; si'ls acreedors y empleats no cobran, o si cobran és poch, tart y malament; si s'abandona la principal causa d'instrucció y educació com era la Normal, ¿de qué serveix la nostra Diputació? ¿qu'én fa d'aquella *competencia y atribuciones exclusivas d'ella*, com són: la gestió, govern y direcció dels interessos peculiars de la provincia, com són: establiments y conservació dels serveys que tinguin per objecte la comoditat y benestar dels habitants de la provincia, y'l foment dels interessos morals y materials de la mateixa?

¿Qu'én fan? ¿qu'én n'han de fer? Política y més política que'n cap lloch se troba que sigui de la seva competencia y atribuciones.

Tothom ho sab y no caldria parlarne més, si una pasterada política recent no'ls posés en evidencia. Me refereixo a la componenda política última per votar quatre mil cinch-centas pessetas per contribuir als mo-

numents d'Alfonso XII y Castelar, per enaltir lo mando y la gloria, atributs convencionals, actes superfluos, pels que ja no necessitan res; mentres per economias se suprimeixen las Escuelas Normals, font d'aliment intelectual y moral; mentres s'escatiman las subsistencias als acullits a la casa de Beneficencia; mentres se priva d'assistencia als inválits y malalts a la provincia; mentres se deixan fetas torrents las carreteras; mentres no's pagán deutes ni mensualitats als acreedors y empleats, cosas totas indispensables per demostrar la bona gestió administrativa d'una corporació a qui li están encomenadas, l'establiment y conservació dels serveys que tinguin per objecte la comoditat y benestar dels habitants de la provincia, y'l foment dels interessos materiales y morals de la mateixa.

Qu'én importa tot aixó a la Diputació? Res absolutament. Lo que'ls importa és als diputats monárquichs votar un crèdit pel monument de Castelar, perque'ls republicans, ab justa recompensa, votin un crèdit major per un monument a don Alfons, un y altre fora de la provincia; però aixís quedan satisfetas las aspiracions políticas d'un y altre bando y la provincia si té pa sech que's fassi sopas.

Veyám qu'én faria una Diputació constituïda per diputats com los que proposo en mon article anterior: lo crech que faria lo que vaig a esposar o cosa parecida.

Inspirats tots en los més purs sentiments de caritat, se farían càrrech de lo que falta per garantir la més petita barbaritat y la més baixa mortandad de la provincia, perque sabriam que la provincia més sana y que menys defuncions té, és la més rica, és la més forta, la més prospera; ab una paraula, la més felis.

Pensarian, per tant, que devian orientarse envers aquesta felicitat, y en busca d'ella procurarian que hi hagués a la provincia poch pobres, poch malalts y inválits, y per lo graho, a més de procurar treball per l'obrer, pensarian en sanear la provincia y tenir màquines de desinfecció portatils o locomòvils, per acudir en auxilli dels pobles que desgraciadament se vegessin invadits d'una epidemia qualsevulga (1), y a més pensarian que si bé existeix la perfectibilitat y no la perfecció, y que per tant sempre per medis que's fassin hi haurá pobres, vells y inválits, procurarian crear casas per aquests ab totas las perfeccions y avensos científichs o siguin hospital, manicomí y hospici, palaus a la caritat, per impedir los tristos y vergonyosos espectacles que avuy tenim que contemplar per la falta de caritat.

¡Oh! ¿Com farían aquest miracle, sense diners? perque a la caixa no trobriam pas un ral partit pel mitj!

En aquesta admiració y pregunta sols contestarém que l'article siguent nos ho dirá y que per ara sols dirém que tot ho pot la caritat.

A. RABADÀ

(Seguirá)

Sants de la setmana

Diumenge, dia 30 de Novembre.—St. Andreu ap.—Dilluns, 1 de Desembre.—Sts. Eloy b. y Natalia mr. Dimars, 2.—Stas. Bibiana, Adria y Aurelia mrs. y Elisa.—Dimercs, 3.—Sts. Daniel b., Francisco Xavier y Magina.—Dimars, 4.—Sta. Bárbara vg. y mr. y st. Pere Crisolog.—Divendres, 5.—Sts. Dalmi b. y Sabas ab. (dijuni).—Dissapte, 6.—St. Nicolau de Bari (dijuni).

Quaranta horas: continúan a l'Iglesia del St. Hospital y dimars comensarán a l'Iglesia de St. Agustí.

(1) Si l'Ilm. Sr. Gobernador va envia a 10 de Desembre de 1900 un vocal de la Junta provincial de Sanitat a Cambrils pera dictaminar sobre l'epidemia allí regnant allavors, càrrech que de franch vaig desempeñar, per alegar aquell que no hi havia fondos, olvidantse tal vegada del Reglament de 19 de Maig de 1864 sobre delegacions, atribuciones y retribuciones, y'l dictamen que jo donava no's va llegir, per no haver convocat la Junta, fins a 12 d'Octubre de 1901, o sigan dos mesos més tart, va ésser segurament per saber a ciencia certa que la provincia, o siga la Diputació, no tenia ni'l més petit medi d'auxilliar als fills de la patria de Gimbernat, que segurament pagan religiosament lo contingent provincial; y si ara la Junta provincial de Sanitat no ha donat mostres de la seva existencia ab la terrible epidemia que mesos pateix lo poble d. La Riera, sembrant de dol aquells honrats y laboriosos veïns, no haurá sigut pas per falta de vocal mege que és prestés de franch a anarhi, perque casualment hi ha un vocal que ho té per hábit així: de desempeñar càrrechs de franch; ara mateix crech que'n té sis o set, y Tarragona no si aixeca cap monument (esperaràn que sigui mort); sino perque'l senyor Gobernador deu pensar, y pensa bé si pensa aixís, que deu treure de molestar la Junta, ni de nomenar un delegat, si ni l'estat ni la Diputació han de servir per res més que per cobrar las contribucions més val que s'ho passin com puguen y que culpin al seu mege encara que sigui una víctima innocent.

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antissèptics, anti-catarrales y anti-asmàtics que's desprenen mentre's van desfentse per la boca. Curan la **TOB, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS**, etc., etc.
Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Comissions y Representacions

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANJERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

NOVAS

Nos és molt satisfactori poguer donar desde aquestes planas las més expressives gracias a nostre particular amich lo diputat per Tarragona D. Joan Canyellas, per la brillant defensa que feu de Catalunya y de nostra llengua ab motiu del disbarat decret d'en Romanones prohibint lo Catecisme en català. Aixís se guanyan las simpatias del poble.

No obstant, y coneixent com coneixem a en Canyellas, nos estranya que s'avingués y no protestés del **pas-tel** que arreglaren los diputats y senadors ministerials per Catalunya, a fi de salvar a en Romanones. L'explicació que doná aquest no significa ni comproment a res, quedant com queda subsistent tot lo Decret que com nova espasa de Democles estarà sempre a punt de tallar lo cap del primer mestre que no caigui en gracia als Tejeros, que'l govern envia a Catalunya.

Preguem donchs al Sr. Canyellas, y a tots los diputats que estimin de veritat a la nostra terra, que no's fiin de paraulas: S'ha d'anar directament a l'anulació del Decret, y no s'ha de parar fins conseguirho.

En l'impossibilitat de donar compte de tots los telegramas y comunicacions que s'han dirigit a Madrid ab motiu del desgraciat decret sobre ensenyansa reproduim los següents:

Lo Junta Permanent de l'Unió Catalana dirigi al ministre d'Instrucció pública'l següent telegrama: «Exm. senyor Ministre d'Instrucció pública.—Madrid.—L'Unió Catalana protesta enèrgicament de la vostra conducta posant a la sanció real la prohibició d'ensenyar en las escuelas lo Catecisme en llengua catalana, y vos fa avinent que en aquesta terra no lograrèu lo vostre objecte. —Lo President, Joseph M.ª Roca.—La Secretari, Manuel Rocamora.

Los Catalanistas d'aquesta ciutat enviaren los següents telefonemas: «Excmo. Sr. Ministro de Instrucción pública:

Madrid «Catalanistas Tarragona adhiérense telegrama «Unió Catalana» y ruegan repita parecidas disposiciones, por considerarias provechosas para el Catalanismo.» Juan Matheu.—Diputado Cortes.

Madrid «Volguer desarrelar la llengua de un poble, és una obra més que gegantina, y per molt gegant que vostè sia, no conseguirá res.

De Santa Coloma de Queralt han expedit los següents telegramas: «Matheu diputado.—Madrid.—Reunión electores protestan conducta de V. Congreso y sienten tenerlo por representante distrito.»

«Cañellas diputada.—Madrid.—Reunión electores le felicitan por campaña contra Decreto Romanones y deploran tener representante Matheu.» Tots dos són firmats pels senyors Ferrer, Estalella, Vallbona y allrés.

S'ha repetit tantas vegadas lo fet de tenir de recullir del carrer a pobres malalts forasters, com succeí l'altre dia, que'l nostre amich Sr. Ixart no pogué menys, en la darrera sessió de l'Ajuntament, que deplorar una vegada més que aixó passi en una ciutat com la nostra que's precia de civilitzada, indicant al mateix temps la conveniencia de nomenar una comissió que proposés lo convenient pera evitar casos semblants.

Lo regidor Sr. Cuchí (R.) s'aixecá

dient lo que ja estem cansats de sentir y de sapiguer; aixó és: que l'Hospital no és més que pera'ls pobres de Tarragona y que'ls recursos de que disposa són molt migrats etz., etz., acabant posantse en contra de la proposició del Sr. Ixart per anti-reglamentaria. Algún altre regidor també tocá aquest darrer registre de l'orga, pera donar corda a l'assumpto y que no se'n parlés més: però l'Ixart insistí que's passés a votació pera que's sapigués quins són los partidaris de que segueixi l'actual estat de cosas y'ls que ho volen acabar. Per quinze vots contra quatre dels senyors Virgili, Barba, Juval y Vidal, fou acceptada la proposició del Sr. Ixart.

Creiem per demés indicar lo que pensem sobre l'assumpto, perque ja en altrés ocasions ho havem manifestat ab la franquesa que solèm emplear en tot; però no estaré de més indicar que'l primer efecte de la proposició aprobada per l'Ajuntament devia ser la dimissió dels dos regidors que forman part de la Junta de l'Hospital, perque al nostre entender devian haver explicat temps ha, a l'Ajuntament, la veritable situació de l'Hospital, pera que'l municipi pogueués a lo que fós necessari. Té ním la seguretat que l'Ajuntament no hauria regatejat una subvenció, y tal vegada pagat la de la Diputació, a compte del contingent provincial.

Callant y no fent res, cap assumpto se resolt; per aixó nosaltres ne parlem tot sovint y ja veurán nostres llegidors com a la fi, arrancarem aigua.

Nostre estimat amich lo Diputat catalanista don Albert Rusiñol, en una de las darreres sessions del Congrés ha pregat al Govern que la fàbrica de tabachs ab que's diu vol afavorirse a Catalunya, sia instalada en aquesta ciutat.

En nom de Tarragona agramim al Sr. Rusiñol l'interés que demostra per tot quant a n'aquesta ciutat se refereix, y desitjaríam que la seva noble conducta fós imitada pels qui més obligació qu'ell tenen de treballar pel nostre veínat.

Traduim d'un confrare: «Per noticias extra oficials sabem que en virtut de l'organización donada a l'Administració militar, abans de fi d'any se completará la plantilla de la comissió Liquidadora de la Intendencia de Cuba, venint a aquestas oficinas 51 quefes y oficials. «Ademés, cumplint novás disposiciones, tots los quefes y oficials d'administración que vagin ascendint, en lloch de quedar en situació de reemplaç, vindrán a prestar servey en las oficinas de la comissió d'aquesta ciutat.»

Com observarán ja al donar compte d'aixó no's bombeja a ningú. En altre temps nos hauríam dit qu'és degut a las gestions de fulano o sutano; ara la noticia seca y gracias. Ab lo de la Liquidadora ja hi ha prou feina en las responsabilitats que's contraguereu quan sa vinguda y prou en corregetes están uns y altres de que després del fracás pujan retrèurer-loshi sas propias alabansas, que resultan ara d'una ironia terrible.

Sabem que en lo govern civil fou retornat lo reglament d'un centre catalá que pròximament se constituirá al Vendrell, per lo gran defecte d'estar redactats en catalá.

Suponem que una persona tan digna y tan justa com lo Sr. Amer deu ignorar lo fet a que fem referencia, puig d'altra manera no s'hauria faltat tan obertament a la llei y a lo

que darrerament disposá en Moret, pera atendre a nostre amich lo diputat Sr. Russinyol.

Per si no ho sabessin a las oficinas del govern civil, los hi dirèm que'l ministre de la Gobernación té manat que'ls Reglaments de las societats catalanistas deuen ser admesos redactats en catalá y castellá.

Esperem que'l Sr. Amer, donará ordres pera que no succeeixi més lo que esmentem.

Neurastenias. — Neurostéogeno Su-graños.

Se'prega l'inserció de las següents ratllas.

La Comissió nomenada fa temps pera obtindre melloras en l'allumbrat, ha acordat convocar pera aquesta tarde, a las quatre, una reunió que tindrà lloch al «Centro Industrial», pera donar compte de las gestions fetas y adoptar los acorts que's creguin convenientes.

En dita reunió, lo mateix podrán assistir'ls socis de l'esmentat Centre que las demés personas interessadas en aquest assumpto.

Lo dia de la Puríssima donará un de sos grandiosos concerts en lo Teatre Principal de Valls, l'Orfeo Catalá.

Sabem que són molts loe tarragonins que's proposan assistirhi

Convalecencias.—Ovi Lectina Giol.

Ahir tingué lloch a Vilafranca del Panadés lo matrimoni de nostre amich y company de causa en Vicens Mes-tres, fill de l'antich y ferm catalanista del mateix apellido, ab la simpática y bella senyoreta na Francisca Jané, filla de l'acaudalat comerciant y propietari D. Antón y cunyada de nostre company de causa, lo notari de Valls, Sr. Frexes.

Los nuvis, als que desitjem una inacabable lluna de mel, surtiren cap a Sevilla.

Hem rebut elegantment imprès, un passa-temps còmic, dramàtic modernista en un acte y en prosa titolat «Els Simbòlics», original de nostre estimadíssim amich lo conegut artista D. Hermenegild Vallvé.

Per falta d'espai no'ns ocupem ab la deguda extensió de l'esmentada obra, lo que farem en lo vinent número, contentantnos ayu en rememorar a l'amich Vallvé son obsequi.

Orfebreria religiosa y ornaments de Iglesia.—J. CABALLÉ GOYENECHÉ.

Programa que executarà aquest mitj dia, a la Rambla de St. Joan, la banda del Regiment de Luchana:

- 1.º «Más caderas», pas-doble.
- 2.º «El Angel Caído», fantasia, sobre motius.
- 3.º «La balada de la luz», cansó húngara.
- 4.º «Mi esperanza», massurka.

—Camisas y corbatas alta novetat. Camisería de Pau Brú, comte de Rius, 20.

Aquesta nit tindrà lloch en la distingida societat «Centre Catalá» un ball extraordinari que s'espera resultarà brillantíssim.

Ha sigut contractada ab aytal motiu l'aplaudida banda del Regiment de Luchana, la que interpretarà los més escullits bailables de son extens repertori.

L'animació entre'ls socis és gran.

G. SERRA Y TRILLA

METGE CIRURGIÁ

ex deixeble de l'eminent Dr. Azúa, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfonso XIII de Bacteriología y Seroterapia

MALALTÍAS DE LA PELL Y MALALTÍAS CRÓNICAS

CONSULTA DE 11 Á 1

COMTE DE RIUS, 20, 2.º—TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20, 2.º.

Elegantment imprès hem rebut lo núm. 7, any primer, de la notable revista d'agricultura «La Comarca» que veu la llum pública en la vehina ciutat de Reus.

Lo sumari és forsa interessant, tractantse en los diferents treballs, assumptos que poden ésser beneficiosos als agricultors.

—Camisas y corbatas alta novetat. Camisería de Pau Brú, Comte de Rius, 20.

Cansat de provar específichs sense cap resultat, l'únic que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

EN VENDA Á PREU MÓDIC

La casa núm. 4 del carrer del Portalet, d'aquesta ciutat. Informarà lo Notari D. Simó Gramunt.

Sant Agustí, 19, 1.º

S'arrendarà

o vendrà l'edifici núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plassos. En dit edifici hi ha cups de bastanta cabuda y dos pous, ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar cualsevol industria.

Per tractar dirigirse al mateix interessat, qu'ayuy en día l'ocupa, o bé a don Joseph M.ª Pagés, Enginier a Reus.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Surtirà d'aquest port lo día 4 de Desembre lo vapor **Cabo Roca**, son capitá don Joan F. García, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Compañía Valenciana de Navegació

Linia regular de grans y ràpits vapors

ENTRE

Espanya, França è Italia

Vapors de la Compañía

Sagunio, Alcira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Denia

Sortidas fixas y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana.

Pera **Niza, Porto Marizio, Oneglia y Liorna** los dimars de cada quinzena.

Pera **Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva** los dijous de cada setmana.

Directament pera **Cette** sortidas setmanals tota época del any.

S'admet passatge y càrrega a nolits reduits. S'admet càrrega ab nolit seguit y coneixement directe pera New-York, Nápoli, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Génova.

Agent: **D. Antoni Más y March**

Tarragona, Plassa d'Olozaga, 1, Tarragona, Teléfono núm. 3

CAPAS PERA SENYORAS rebudas directament de PARIS y las tan anomenadas dels PIRINEUS

Gran assortit en Colls, Pellerinas, Boas y Manguitos

Casa Joseph Antoni Jové.—Comte de Rius, 15.—TARRAGONA

IMPORTANT: Als compradors d'aquesta casa, se'ls regalarán patrons dels mellors models.

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escrofulocrónica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se presenten per aquests cassos, vaig ensenjar los Hipofosfats Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Sílvez, Catedràtic de Barcelona.
Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'Asthenia presentats a la meua clínica a causa d'afeccions genitalls provinents de la falta de fixesa de la viscera abdominal (Enteróptosis) lo Xarop Climent marca SALUD m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.
Exigeixis lo llegítim Xarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat a la meua clínica la Sra. D.ª N. No afecta de Cloro-anèmia, ab irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli lo Xarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrà appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.

Ovi Lecitina Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónich. Reconstituyent

Antineurasténich

Serveys de la Companyia Transatlántica DE BARCELONA

Línias de Cuba y Méjich.—SERVEY DEL NORT.—Lo dia 19 de Diciembre sortirà de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **C. de Cadiz**, directament per a Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega per a litorals de Cuba y per a Costafirme y Pacífich, ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia, y per a Santo Domingo y San Pedro de Macoris, també ab trasbord a Habana.
SERVEY DEL MEDITERRANI.—Lo dia 26 de Diciembre sortirà de Barcelona, y'l 30 de Cadiz, lo vapor **Montevideo**, directament per a Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions per a distints punts dels Estats Units y litorals de Cuba. També s'admet passatge y càrrega per a Puerto Plata, ab trasbord a Habana.
Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Diciembre sortirà de Barcelona y lo dia 15 de Cadiz, lo vapor **Leon XIII**, directament per a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega per a Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich per a quals ports admet passatge y càrrega ab billets y coneixements directes. Combinació per a litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge y càrrega per a Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y per a Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana.
Línia de Filipinas.—Lo dia 6 de Diciembre sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjias, lo vapor **Isla de Luzón** directament per a Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental de Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.
Línia de Buenos Aires.—Lo dia 2 Diciembre sortirà de Barcelona, l 3 de Valencia, l 5 de Málaga y'l 7 de Cadiz, lo vapor **P. de Satrustegui**, directament per a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires. Admet passatge y càrrega per a Rio Janeiro, Santos, Punta Arenas, (Chile), Coronel y Valparaiso, ab trasbord a Cadiz al vapor de la Línia del Brasil.
Línia de Canarias.—Lo 17 de Diciembre sortirà de Barcelona y'l 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cadiz, lo vapor **M. L. Villaverde** directament per a Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, y Santa Cruz de la Palma, retornant a Barcelona per Santa Cruz de Tenerife, Cádiz, Málaga (facultativa), Alacant, y Valencia.
Línia de Fernando Poo.—El dia 25 de Janer sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor per a Fernando Poo, ab escalas en Casablanca, Mazagán, y altres ports de la Costa occidental d' Africa y Golf de Guinea.
Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres.
Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.
Per a més informes dirigir-se a son agent **D. Emili Borrás**

RELOTGERIA DE F. RIGAU

Baixada de Misericordia, 14 TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totes classes y preus. Taller de composturas.

CLINICA DENTAL DE D. FULGENCI AGUSTI ALEU

PROFESSOR-DENTISTA Unió, 44, pral.-TARRAGONA

Curació prompta de las malalties de la boca y dents. Extraccions sense dolor. Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions. Construcció de dents, dentaduras y aparells de totes classes y empleo de tots los anestessichs coneguts.

Gran fabrica de braguers

34, Unió, 34

Hernadíos (TRENCATS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix per a la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs. Especialitat en lo braguèr Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras. Grans existencias en braguèrets de goma per a la curació radical de las trenaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopèdia. Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixerla, tant per los gèneros de son catàlech com per los preus reduhits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34-TARRAGONA

La veritable propaganda

és fará usant tots los cataláns l'inmillorable Paper de fumar CATALUNYA.

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials per a cada terra y cultiu.

ABONOS
organo-químichs propis per a plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse. Despullas, tercerilla etz., grans llegums etz.

COMISSIÓNS Y REPRESENTACIONS
QUINTANA Y TORRES
Carrer de Barcelona, 4.-TARRAGONA

La Joya del Centre Establiment de begudas

JOSEPH RIOLA
TARRAGONA.—22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22.—TARRAGONA

TEMPORADA D'ISTIU

Espumosos refreschs de taronja, plátano, vainilla, llimó, maduixa, etz., a 10 cént. Cervesa fresca **Moritz**, rebuda diariament de la fabrica. Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas a preus econòmichs. Se serveix a domicili.

Joan Ruiz y Porta

Procurador Méndez Núñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

EXCELCER

En Llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resisteix tota proba al devall d'un canaló. Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrián fer mello, a propòsit per regalós; causan gran admiració. Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totes menas, que són mol, barato y bons. Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Negoci lucratiu

Venda de varias participacions, de la societat tarragonina Pedrol y Companyia, domiciliada en aquesta ciutat y dedicada a l'extracció de materias fecals, pel sistema "INODORO". Darán rahó a l'Administració d'aquest setmanari.

Fàbrica de sabó

Miquel Melendres
Sabó desde 0.20 ptas. 0.22 y hasta 0.35 la lliura. Se serveix a domicili. Vilamitjana, 9, (Plá de la Seu, devant la porta de Sta. Tecla).

FUSTERIA

En aquest antic y acreditat taller se construeix heix tot lo referent al ram de fusteria, lo mateix en quant a obras, que'n trevallis artístichs, decoratius y de luxe.

11, MENDEZ NUÑEZ, 11

Centre d'Instrucció Musical de Tarragona

EN LO SALÓ AYNÉ

Queda oberta la matricula per a l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch. Lo dia 1.er del próxim Octubre quedarà obert lo curs de 1902 a 1903.

Horas de classe
Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde.
Noys: de 6 a 8 de la nit.

ACADEMIA CARBÓ

DIBUIX-PINTURA ART DECORATIV

Unió-36, Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe per a noys: De set a dos quarts de non del mati.
Classe per a senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.
DIBUIX.—Per a senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.
Per a noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

GABINET Y CLINICA DENTAL DE A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 24, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas. Extracció de dents, canxals y arrels sense dolor. Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions. Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.

MAQUINARIA agricola, industrial y vinicola

Complet assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS
APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta provincia de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructors d'aradas y bògits per a ondas llauradas y demés maquinarias agricolas.

Lo Camp de Tarragona SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Rambla St. Joan, 50, 1.^a

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 " "
Extranjer..... 2 " "
Número d'avuy..... 10 cént.

Anuncis a preus reduhits

Elixir a la Ingluvina GIOL VENTRELL

Es lo millor remey per a la prompte y segura curació de totes las malalties del

Farmacia Plana Drogueria Plana

al costat de la antiga **CASA FIGUERAS** REAL, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació per a curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aguas minero-medicinals TARRAGONA

Antiga casa Figueras
Real 6, cantonada Rebolledo 20
En aquesta casa trobará la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfat y primeras materias per a abonos ab riqueza garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca TARRAGONA

Academia Duarte

Carrer de la Palma, 2.-Tarragona

Se donan conferencias de tots los cursos de las Facultats de Dr. y Ciencias socials y Filosofia y Lletres, comprenent en aquesta darrera las seccions corresponents a las tres llicenciaturas. Lo curs, com en anys anteriors, comensarà'l dia 1.er d'Octubre, com aixís ho disposa l'art. 3.er del Reglament. S'admeten alumnes interns y externs. L'Academia compta ab sufficient nombre de professors titulars per a cada secció. Per a informes al Director **D. Francesch Duarte**, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

Gabinet de malalties dels ulls DE EDUARD TELLO METJE OCULISTA

Ex-intern, per oposició de la Facultad de Medicina.—Ajutant de l'oculista Dr. Rios.
Horas de consulta: De 11 a 1 y de 4 a 6.—Gratis als pobres.

Compte de Rius, 11, pral.

Lo Dr. J. Jordán DENTISTA

Té l'honor d'oferir a sos nombrosos clients y al públich en general, lo **Gabinet Odontològich** que ab los millors avensos de la **Odontologia** moderna ha establert a

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1.er (cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fentlos hi aixís mateix avinent que **opera tots los dilluns a REUS** en sa antiga clinica dental

Plassa de Prim, núm. 2, primer pis
DE LAS 9 DEL MATÍ A LAS 5 DE LA TARDE.

CERVESA LA BATERIA

de primera calitat, se serveix a preus reduhits en l'acreditat establiment

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y preus econòmichs.

EMULSIÓ NADAL

Unica que conté'l 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacalla

*Aprobada y recomenada per las Academies de Metges y Apotecaris

LA MELLOR: LA MÉS AGRADABLE

Ayguaf naf SERRA

Aquesta triple aygua de foras de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la for tendre, fresca y esculinda del taronger agre y s'vend en botellas de 44 de litre al preu d'una pesseta. A ongrés importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus

A la menuda: Farmacia del Centro.—Tarragona.—Demanar AYGUA NAF SERRA